

MODUL VZDĚLÁVACÍCH AKTIVIT PRO Ph.D. STUDENTY, AKADEMICKÉ A VÝZKUMNÉ PRACOVNÍKY UP

Etika vědecké práce

doc. et doc. PhDr. Mgr. Kateřina Ivanová, Ph.D.

22. října 2020

Úvodník

- O mně
- O Vás
- **Časová a obsahová struktura přednášky**
- Etika jako nezáživná disciplína
- **Nejčastější oblasti etických problémů a dilemat v DSP studiu**
- Nejčastější oblasti etických problémů a dilemat ve vědecké práci na univerzitě

O mně

Obecně:

- Vystudovala jsem FF UP, obor andragogika, ukončení v roce 1993 (v 38 letech 😊😊)
- Rigorózní studium jsem získala v oboru sociologie na FF UP Praha;
- Doktorské studium jsem získala na LF MU Brno;
- Docentury mám z ošetrovatelství (**habilitační přednáška z etiky**) a ze sociálního lékařství;
- Jsem docentkou Ústavu veřejného zdravotnictví na LF UP.
- Za období od ukončení mého doktorského studia jsem přivedla k úspěšné obhajobě **17 studentů DSP** (obory andragogika, sociální lékařství, ošetrovatelství);
- Za celé období akademické činnosti (od roku 1995) mám 258 publikačních výstupů, z toho 40 výstupů ve WoS, 27 výstupů ve SCOPUS. H index ve WoS 3, ve SCOPUS 5. **Nejméně polovinu výstupů jsou společné práce s mými doktorandy.**
- Jsem odborný garant a předseda oborové rady doktorského studijního programu Sociální lékařství na LF UP v Olomouci a člen oborové rady doktorského studia oboru Andragogika;
- Byla jsem členem **vědecké rady LF UP, členem vědecké rady FZV UP i vědecké rady UP;**

K etice:

- **Kurz Etické výchovy** (délka trvání 1,5 roku), osvědčení Etického fóra, Hradec Králové, 2004;
- **Kurz Lékařské etiky**, osvědčení 1. lékařské fakulty UK, Praha, 1997;
- Jsem členem **hodnotící komise AZV**, P09 Preventivní medicína a ošetrovatelství; **byla jsem členem hodnotící komise IGA FZV UP, hodnotitelem ESF projektů MŠMT.**
- Byla jsem členem **Etické komise UP;**
- Vyučuji **etiku medicíny**, vyučovala jsem etiku pro ostatní zdravotnické obory;

O Vás

- **Nemám možnost** s Vámi komunikovat „face to face“ – tj. nevidím Vaše sympatické tváře, Vaše reakce pochopení, neporozumění, nesouhlasu, souhlasu...
- **Nevím**, zda budete se mnou na chatu a dozvím se alespoň, co Vás konkrétně v etice vědecké práce trápí a s jakými eticky spornými situacemi jste se již setkali ...
- **Nevím** také jaké obory a na jakých fakultách studujete, případně přednášíte ...
- **Nemohu udělat** přednášku interaktivním způsobem tak, abych mohla naplnit představy Vás, jako cílové skupiny (třeba budete všichni z jedné fakulty a pak bychom se mohli zaměřit na Vaši vědní oblast detailněji)...
- **Musím vycházet** při uvádění příkladů a případových studií zejména ze své zkušenosti, což může být pro ostatní obory nuda, nebo neadekvátní zkušenost...

Časová a obsahová struktura přednášky:

Časová struktura:

- Celkem 3 tematické bloky:
- 2 bloky po 45 minutách, 30 min prezentace, 15 min dotazy (diskuze) a 15 min přestávka;
- 3 blok 30 min prezentace a 30 min diskuze.

Obsahová struktura:

- 1. blok: Tento úvodník + Přístupy k etice a metody etiky;
- 2. blok: Etika ve vědě a výzkumu – tradiční problematika;
- 3. blok: Etika v současné vědě a výzkumu (žhavé problémy a dilemata).

Etika jako nezáživná disciplína ...

- Etika jako „**bezpečnost a hygiena práce**“;
- Každý máme nějaké **etické předporozumění**;
- Mravnost se přece **nedá naučit**;
- **Mnoho slov** a málo výsledků;
- Nejasná (nebo žádná) řešení a **dlouhý proces** rozhodování;
- Obtížné zobecňování;
- Nemožnost zjistit vždy **intenci (úmysl) účastníků** etického diskurzu.

Diskurz: nebo také diskurs (z fr. discours, rozprava, přednáška, od lat. dis-currere, pobíhat sem a tam, rozebírat v řeči) znamená v běžné řeči rozpravu, pojednání nebo výklad o určitém tématu, a to buď ve formě dialogu několika mluvčích, nebo monologu. Jedná se o soubor výpovědí v určitém tématu.

Nejčastější oblasti etických problémů a dilemat v DSP studiu

- **Školitel** (pedant, bez zájmu, nedostižný, rozvláčný ...doplňte sami);
- **Téma** (obšírné, neuchopitelné, příliš úzké, neinovativní ...doplňte sami);
- **Výzkum** (málo respondentů, nejasné výsledky, nesoulad s výsledky ostatních, nepotvrzené hypotézy, další překážky ... doplňte sami);
- **Publikace výsledků** (nevhodné, nebo žádné časopisy a konference, zdrcující recenzní posudky, dlouhá doba k přijetí článku, finančně náročné publikování, spory o autorství, tematicky odlišné od tématu DiP)

Nejčastější oblasti etických problémů a dilemat ve vědecké práci na univerzitě

- ▶ Jako v DSP (kromě školitele 😊😊😊)

Navíc:

- ▶ Jak skloubit práci pedagogickou a vědeckou – **nedostatek času**;
- ▶ Grantová politika fakulty – **nedostatek financí**;
- ▶ Jiné tematické zaměření pracoviště – **dělám, co mně nebaví**;
- ▶ **IS HAP**;
- ▶ Tlak nebo nezáměr **ze strany vedení**.

Děkuji za pozornost.

Tento seminář je realizován v rámci projektu OPVVV - Zkvalitnění schémat
Doktorské studentské grantové soutěže a jejich pilotní implementace,
CZ.02.2.69/0.0/19_073/0016713.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY